УМОВИ ПРИЙНЯТТЯ НА ПБФ В ПРЯШЕВІ
на шк. рік 1981—1982.

Православний богословський факультет в Пряшеві прийме на шк. рік 1981—1982 кандидатів навчання за таких умов:

а) До однорічного підготовчого курсу при ПБФ можуть бути прийняті кандидати, які мають принаймні 17 років і котрі не мали змоги закінчити середню освіту.

б) На I курс Православного богословського факультету можуть бути прийняті кандидати, котрі закінчили повну середню школу з матурою. Власноручно написану заяву треба подати на адресу Православного богословського факультету в Пряшеві, вул. Сладковичова, № 23, прикладаючи такі документи:

1. Метрику про хрещення. 2. Останнє шкільне свідоцтво. 3. Лікарську посвідку про стан здоров'я. 4. Життєпис (у двох екземплярах). 5. Рекомендацію місцевого священика.

Заяви разом з вищенаведеними документами треба подати на деканат ПБФ в Пряшеві до кінця квітня 1981 р.

Слідуючий номер вийде 2 травня 1981 р.

Видає: Православна Церква в Чехословаччині у ЦВ у Братіславі. — Редакція: 080 01 Пряшів, вул. ім. Словацької республіки рад № 1, тел.: 313 79. Керує редакційна колегія. Відповід. редактор проф. Др. Стефан Пружинський, технічний редактор Г. Ференцова. — Виходить 12 раз у рік. — Друкують Дуклянські друкарні, н. п. Пряшів. Річна передплата 12 Кчс, один номер — 1 Кчс. Річна передплата для кордону — 2 долари — Поширює ПГС. Замовлення приймає кожний поштамт і листоноші. Закордонні замовлення треба надсилати на адресу PNS — Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48. Дозволено постановою SÚTI 15/10 z 27. 12. 1972.
Číslo indexu: 49 894.

ЗАПОВІТ СВ. КИРИЛА І МЕФОДІЯ

РІК ВИДАННЯ XXIV МІСЯЧНИК ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ № 4/1981

Ювілейні свадьби

8 лютого ц. р. у кафедральному храмі в Михалівцях по св. Літургії ми поздоровили подружжя-ювілярів Ладислава ПОВГАНИЧА (родом з Бистра) і його дружину Марію ПОВГАНИЧ (р. Капральова), родом з Білої коло Снини, відправивши ювілей 50-річчя їх подружнього життя.

В тому ж храмі по св. Літургії 15 лютого ц. р. поблагословене 50-річчям свадьби було і подружжя Юрія МИКУЛИ (родом із Звали) і дружини Терезії МИКУЛОВОЇ (р. Цимової), родом з Чукаловець.

Обидві подружжя проживають і зараз в Михалівцях.

Ювілюючі подружжя заслуговують нашу пошану за зразкове родинне життя, вірність і любов, за те, що вони є добрими віруючими і завжди беруть участь у богослуженнях. Вони заслуговують нашу повагу і тому, що своє спільне життя починали жити тоді, коли життя було твердішим і тяжчим, але їх вірність і любов були міцнішими, проклавши дорогу в сучасний день, коли життя стало до нас щедрішим.

Нехай Господь Бог благословить їх і до дальших років життя в колі своїх дітей і близьких.

На многая і благая літа!

прот. Ш. Горкай.

Життєвий ювілей

25 лютого 1981 р. свій життєвий ювілей відзначив брат Микола РОСИЧ із Стащина. Брат Микола народився 25 лютого 1916 р. як син бідних, зате богобійних батьків. Його дитячі роки позначені тяжкими життєвими випробуваннями. Вже змалку він проявляв інтерес до храму і богослужень. Вже 15-річним допомагає на богослуженнях у старому дерев'яному храмі. Починає вникає у тайни церковного співу, який його заполонив на все життя. Вже майже півсторіччя його місце в храмі за клиросом, звідки керує церковним співом на богослуженнях. Брат Микола є зразковим віруючим, добрим чоловіком і прикладним батьком. Активно поділяється на ремонті храму і фари. Він — довгорічний член кураторської старшини, член Єпархіальної Ради.

Щиро поздоровляємо нашого ювіляра, желаємо йому щедроту Божої благодаті, міцного здоров'я, щоб ще довгі роки радував нас своїм приємним голосом за клиросом

На многая і благая літа!

Віруючі з Стащина, куратори

Пасхальное послание

СВЯЩЕННОГО СИНОДА ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ В ЧЕХОСЛОВАКИИ

Всечестнейшему духовенству и верным чадам Православной Церкви в Чехословакии.

Христос Воскресе!

Сими вдохновляющими нас словами торжественно оглашается наша Церковь, наши дома и приветствия, а сердца преисполнены великой радостью. Праздник Воскресения Христова есть вершина торжеств Церкви, воздавая славу Христу Спасителю. Это — Пасха новая, освящающая и возрождающая души людей, освещающая наш путь, приводящий к вечной жизни, и согревающая охолодевшие сердца к Богу. Это на самом деле есть единственный день и начало нового творения, в который Бог проявил жертвенную любовь к людям. С Великой пятницей окончена власть тьмы, ибо Воскресением Христовым одержана величайшая Победа над злом — грехом, над диаволом.

Свет Воскресения Христова проникнул и в глубины ада, вывел из него с верою ожидавших свое освобождение. Это торжество выразительно проявило свою красоту веры в Сына Божия. В то же время посрамило притворное целование Иудино и духовную слепоту распинателей, сопровотившихся Правде Божией, возвещенной пророками. Но «живущий на небесех посмеется им» (Псал. 2, 4), ибо Победитель смерти «произнес суд над князем зла — диаволом» (Иоан. 12, 31). Христос стал Светом мира, Он един просвещает душу человека. А кто ходит в Нем, будет иметь свет жизни.

На этом пути Господь дает нам величайшую силу к добродетельной жизни, которой созидается лестница веры и любви к Бо-

гу и к ближнему, приводящая людей к спасению. Воскресением Христовым прочно положено основание Церкви Божией, которая помогает нам на пути к вечной жизни (Иоан. 14, 2). В какую честь вводятся последователи Христа! — «Побеждающему (грех) дам вкусить от древа Жизни» (Апок. 2, 7). Вступивший в Новую Благодать, в Церковь Христовую, идет путем веры, любви и истины. Приобревший эти качества благочестия и смирения, он неустанно духовно укрепляется, содействуя росту новой гуманной идеи в сосуществовании всех людей для общей их пользы и спокойной жизни.

Спаситель совершил такой жертвенный подвиг, который никакая сила не могла вынести. Своей властью снял тяготеющую нас клятву греха, чрез который все человечество постигла духовная смерть. Но Христос уверяет нас, что Он есть «воскресение и жизнь; верующий в Меня если и умрет, оживет» (Иоан. 11, 25). Грех духовно убивает человека, но покаяние и милосердие Христа к грешнику восстанавливает. Вот, почему Страданием и Воскресением Христа разрешается вопрос спасения, стоящее перед каждым из нас. Это основа нашей веры в Божество Христа. Физическая смерть коснулась тела Христа на краткое время, и то по Его воле: «Власть имею отдать ее (жизнь) и власть имею принять» (Иоан. 10, 18). Христос победоносно воскрес к величайшей славе Божией, как власть имеющий над жизнью и смертью. Он первым воскрес и дал начало воскресения уверовавшим в Него и участвующим в новой жизни. «Воскресивший Христа оживит и ваши смертные тела Духом Своим, живущим в вас» (Рим. 8, 11), — говорит св. Апостол Павел.

Отдавший Свою жизнь по любви к роду человеческому запретил не только совершать кровопролитные войны, но даже и гневаться на ближнего. Во имя Христа Спасителя, во имя жизни и наша Церковь вместе со множеством христиан в рамках Христианской Мирной Конференции и Регионального объединения ведет активную борьбу против поджигателей войны, за справедливый и прочный мир на земле. Жить в мире — это горячее стремление миллионов людей доброй воли. Мы сознательны в том, какое величайшее счастье для всего человечества жить в мире, занимаясь созидательным трудом лично для себя и для общества. Основа укрепления мира есть — разоружение — это самый настойчивый вопрос дня. Со всего мира озываются миллионы людей, требуя приступить к началу разоружения по весьма конструктивным мотивам социалистических стран. Не будем щадить время и труд быть последовательными в деле защиты мира. Мы верим, что Воскресший Христос, одержавший величайшую Победу над смертью и даровавший жизнь, поможет нам достичь торжества мира во всей вселенной.

Всечестнейшие отцы, братья и сестры, будем единомысленны в религиозной жизни и в интересах Св. Православия, которое здесь имеет право жительства, как прямое наследие св. Кирилла и Мефодия. Будем единодушны, как и показала практика в прошлом в деле защиты мира и в строительстве нашей социалистической родины на благо всех нас.

Мы не только лично встречаемся с вами, но своим духом в ежедневных молитвах пребываем с вами. Тем более в этот светлый праздник Воскресения Христова мы с вами. Желая поделиться с вами нашей радостью, мы от всей души поздравляем всех вас, всечестнейшие отцы, дорогие братья и сестры, с праздником всех праздников — Христовой Пасхи. Стоя у св. Плащеницы, мы возносим смиренные молитвы о всех вас, душевного мира, счастья в семействах, любовь и взаимопонимание. Благословение Воскресшего Христа Спасителя да почивает на всех вас. Обще с вами из глубины души, прославляя Господа, взываем: ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Вседушевно любящие Вас

† ДОРОФЕЙ,
Митрополит Пражский
и всей Чехословакии

† НИКОЛАЙ,
Епископ Пряшевский

† НИКАНОР,
Епископ Михайловский

ПАСХА ХРИСТОВА

Прага, 1981 г.

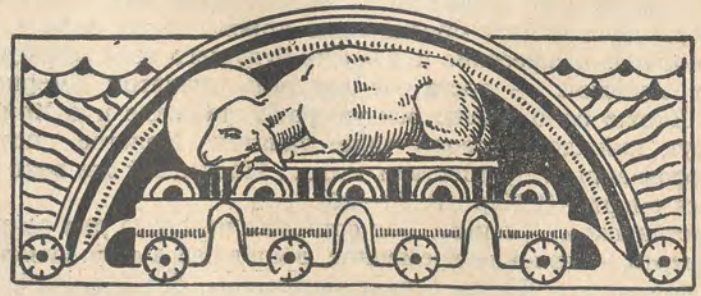

Воскресение Христово

Догмат Воскресения Христова в системе христианского вероучения занимает, безусловно, главнейшее место. Воскресение Христа — это основа христианской догматики. Основной истиной христианского вероучения является то, что «Иисус есть Сын Божий» (1 Иоан. 5, 5).

Воскресение Христово — величайший праздник христианской Церкви, «праздников праздник и торжество из торжеств», ибо оно внесло в бытие мира новую ценность, раскрыло творческую мощь Жиждителя жизни. Воскресение Христово есть залог всеобщего воскресения из мертвых, начало нового нескончаемого, невечернего дня Небесного Царства; оно обнаружило великую любовь Бога к Своему творению. «Тако бо возлюби Бог мир, яко и Сына Своего дал есть, да всяк веруяй в Онь, не погибнет, но имать живот вечный» (Иоан. 3, 16).

«В воскресении Спасителя нашего имеем залог нашего воскресения. Он первый сокрушил державу смерти, а за Ним, как за начатком, конечно, последует и все человечество», — говорит блаженный Феодорит.

Господь Иисус Христос подготовлял Своих учеников к Своим страданиям, говорил им, что Ему надлежит идти в Иерусалим и много пострадать от старейшин, первосвященников и книжников, быть убиту и в третий день воскреснуть. Ученики содрогались, слушая слова Своего Учителя, а апостол Петр, отозвав Христа, начал упрашивать Его: «Милосерд Ты, Господи? Не имать быти Тебе сие» (Мф. 16, 21—22).

Марфе, сестре Лазаря, Христос сказал пред воскресением ее брата: «Аз есмь воскрешение и живот; веруяй в Мя, аще и умрет оживет» (Иоан. 11, 25). Но какой бы смысл и утешение имели эти слова для последователей Христа Спасителя, если бы Он Сам не воскрес?

Только Воскресение Христово является оправданием Его Божественного дела и дает обоснование христианской вере в будущее всеобщее воскресение и в жизнь будущего века. «Христос, — пишет Апостол, — воста от мертвых, начаток умершим бысть . . . Якоже бо о Адаме вси умирают, такожде и о Христе вси оживут, кийждо во своем чине: начаток Христос, потом Христу веровавши, в пришествии Его . . . Последний же враг испразднится смерть» (1 Кор. 15, 20—26).

По христианскому учению, Бог сотворил человека для вечной жизни, смерть — явление временное, вошедшее в мир завистью диавола, через грех. Жизнь вечная блаженная, без болезней, печали и воздыханий, в общении с Богом — вот подлинное назначение человека. Лучшие представители ветхозаветного мира выражали это естественное стремление человека, к вечной жизни и содрогались пред смертью.

Псалмопевец Давид свидетельствует, что сердце его возрадовалось, язык его возвеселился и даже плоть его успокоилась в надежде, «Яко не оставиши душу мою во аде, ниже даси преподобному своему видети истления» (Пс. 15, 9—10). Праведный Иов многострадальный говорил: «Вем бо, яко Присносущен есть, иже имать искупити мя, и на земле воскресити кожу мою терпящу сия, от Господа бо ми сия совершишася, яже аз в себе свем, яже очи мои видеста, а не ин: вся же ми совершишася в недре».

Пророк Исаия, из глубины веков провидя день Христов, восклицал: «Воскреснут мертвии и востанут иже во гробех, и возрадуются иже на земли: роса бо, яже от Тебе, исцеление им есть, земля же нечестивых падет» (Ис. 26, 19).

Но и для праведников ветхозаветных двери рая были закрыты. Но Господь — Победитель смерти сокрушил «вереи вечныя» и извел из ада тех, кто с верою ожидал пришествие Избавителя. Эту мысль очень ярко выражает Святая Церковь следующими словами пасхального богослужения: «Днесь всякая тварь веселится и радуется! . . . Возбудил еси, уснув, мертвыя от века. Днесь Владыка плени ада, воздвигнув юзники, яже от века имяше люте содержимыя . . .»

Торжественно звучат в день св. Пасхи слова св. Иоанна Златоуста: «Никтоже да убоится смерти, свободи бо нас Спасова смерть! . . . Где твое, смерте, жало, где твоя, аде, победа? . . . Воскресе Христос — и жизнь жительствует. Воскресе Христос — и ни един мертвый во гробе. Христос бо, востав от мертвых, начаток усопших бысть».

Не в блеске славы Своей сошел Господь с небес, чтобы поразить смерть, но сошел в зраке раба и, претерпев Своею плотию все страдания и муки человеческие, победил смерть Своею смертию. Став истинным Человеком и восприняв в плотском рождении наше естество, Христос тем самым подчинил Себя законам тварной жизни. Приняв на Себя грехи мира, Он принял на Себя и оброк греха — смерть ставшую законом тварной жизни. «Законом умерших еже во гробе положение всех приемлет Жизнь и Сего источника показует востания» (7-я песнь канона Великой Субботы).

Эта песнь победы над смертью, торжественно звучащая перед Плащеницей, — изображением Христа, лежащего во гробе, —

говорит о спасительном значении смерти Христовой для рода человеческого. Христос лежит бездыханных и упокоившимся от дел Своих. Но этот покой Великой Субботы подобный тому, каким упокоился Бог от дел Своих по окончании творения, упокоение Сына Божия после совершенного Им дела спасения человека есть вместе с тем грань, отделяющая начальные дни творения от грядущих неведомых нам. Это покой, при котором совершается разрушение смерти, кончается власть ада и предначинается создание новой жизни (Откр. 21, 1).

«Новосоздание» человека требовало и смерти и воскресения, как говорится в литургийной молитве, Христос «сошед крестом во ад, да исполнит Собою вся, разреши болезни смертныя: и воскрес в третий день, и путь сотворив всякой плоти, к воскресению еже из мертвых, зане бяше мощно держиму быти тлением Начальнику жизни, бысть начаток умерших, перворожден из мертвых, да будет Сам вся, во всех первенствуяй».

Отсюда становится ясным, почему Христос попрал смерть не силой, не властью, а именно смертию же. И именно в свете такого понимания и звучат все наши пасхальные песнопения, в которых везде наряду с воскресением говорится и о смерти Христовой и о Его крестном подвиге. Крестной подвиг, смерть и воскресение — это нерушимая цепь событий, в которой каждое звено неотделимо от другого. Все пасхальные богослужения, все его песнопения сводятся в общем к одной краткой формуле: «Кресту Твоему честному покланяемся, Христе и Воскресение Твое поем и славим». «Бог же несть мертвых, но живых, все бо Тому живы суть» (Лк. 20, 38). Воскресение Христово стирает грань между умершими и живыми, ибо Христос Воскресе из мертвых, смертию смерть поправ и сущим во гробех живот даровав.

Незадолго до Своего воскресения Христос воскресил Своего умершего друга Лазаря. «Лазарь друг наш, успе, — сказал Господь ученикам Совим, — но иду да возбужу его» (Иоан. 11, 11). Для Творца смерти смерть человека есть не более, как сон. Это и хотел показать Христос ученикам прежде Своей смерти. «Радуюся Вас ради, да веруете, яко не бех тамо» (Иоан. 11, 15).

Но воскрешение Лазаря еще не было полным воскрешением для вечной жизни. Он пробудился лишь к земной жизни, и ему предстояло снова умереть. Не Лазарю, а Богочеловеку надлежало первому войти в Царство Славы. Положить путь к вечной жизни надлежало лишь «Творцу всяческих». Воскрешение Лазаря было только «знамением, залогом», удостоверением возможности общего воскресения.

Воскресив Лазаря, Христов как бы раскрыл нам окно в вечную жизнь и показал творческую мощь Создателя. Воскресение же Христово явилось для нас подлинной дверью в новый иной духовный мир. Воскресение Христово есть именно подлинная победа над смертью, не просто пробуждение от нее, не восстановление смертной жизни. «Христос воста от мертвых, ктому уже не умирает, смерть Им ктому не обладает» (Рим. 6, 9).

Воскресение Христово знаменует собой, как говорится в церковной песни, «иного бытия вечного начало».

Воскресение Христово было не просто исключительным событием восстания из смерти человека — Иисуса из Назарета. Воскрес не просто человек, а Богочеловек, Который явился родоначальником «нового человека» (Еф. 4, 24). Здесь Творец уже не среди небытия, как при сотворении мира, не среди тварного уничижения, как при Своем воплощении, но в богоподобной человеческой природе, свободной и обоженной, являет силу Свою. «Темже аще кто во Христе, нова тварь» (2 Кор. 5, 17). Во Христе человеческая природа достигла совершенства и возлюбила Творца всем сердцем своим, всею душею своею, всею крепостию своею, и всем помышлением своим (Лк. 10, 27).

Во Христе человеческая природа взошла на ту степень, которую предначертал ей Творец при ее создании, ибо, как гово-

рит апостол Павел, «Якоже избра нас в Нем прежде сложения мира, быти нам святым и непорочным пред Ним в Любви» (Еф. 4).

Обновления нашего в воскресении Христа ожидало все сотворенное: «вся тварь (с нами) совоздыхает и соболезнует . . . воздыхаем, воссыновления чающе, избавления телу нашему» (Рим. 8, 22—23). Поэтому Церковь смотрит на воскресение Христово, как на обновление жизни, как на праздник, ощущаемый всей природою. «Небеса убо достойно да веселятся, земля же да радуется, да празднует убо мир, видимый же весь и невидимый, Христос бо воста, — веселие вечное!» (Канон Пасхи, песнь 1-я). «Ныне вся исполнишася света, небо же и земля и преисподняя, да празднует убо вся тварь востание Христово, в нем же утверждается» (Канон Пасхи, песнь 3-я).

Воскресение Христово есть для нас праздников праздник и торжество из торжеств. «Благословен Тот, — восклицает св. Ефрем Сирин, — Кто в начале по благости Своей сотворил естество наше и при конце времен по любви Своей совершит и обновление наше.»

Воскресение Христово — залог нашей вечной жизни, залог нашего вступления в Горнее Царство — Новый Иерусалим.

Тайнозритель Иоанн Богослов, любимый ученик Господа Иисуса Христа, «общник в печали и во царствии и в терпении Иисус Христовы» (Откр. 1, 9), в восторженном состоянии духа видел в день воскресный картины грядущих судеб, видения Горнего Иерусалима. «И видех небо ново и землю нову . . . видех град святый, Иерусалим сходящь от Бога с небесе приготован яко невесту мужу своему. И слышах глас велий с небесе, глаголющь: се, скиния Божия с человеки, и вселится с ними; и тии людие Его будут, и Сам Бог будет с ними Бог их; и отимет Бог всяку слезу от очию их, и смерти не будет к тому; ни плача, ни вопля, ни болезней не будет к тому, яко первая мимоидоша. И рече Сидяй на престоле: се, новая вся творю» (Откр. 21, 1—5).

Пасха является величайшим торжеством Церкви . . , провозвестием о нашем вступлении в Царство Славы, о невечереющем дне Царства Божия.

С Воскресением Христовым весь человеческий род призван к бессмертию.

«Хвала Тебе! — восклицает великий отец Церкви Григорий Богослов. — Воскресением Своим всему роду смертных даровал Ты надежду жизни воскресения. Тебе возносим хвалу и мы, Ты — Воскреситель нашей плоти.

† Епископ Николай.

СВ. ГРИГОРІЙ БОГОСЛОВ:

Слово на свято Пасхи

День Воскресенія. Який для мене щасливий початок, коли ми можемо радуватись з цієї події і один другого поздоровляти поцілунком миру. Звернімся, браття, не лиш до тих, які за благодаттю Божою щось зробили і витерпіли, але і до тих, які нас ненавидять. Пристосуймося у всьому воскресенію: відпустім собі навзаїм, я вам за те, що був переможений вами у святій справі, бо аж досі це можу так назвати, а ви мені, мої переможці, в цій святій справі, коли маєте смуток для моєї втечі, який в очах Божих ліпший і цінніший, ніж поспішність інших. І саме так добре дещо в службі Божій відкладати, як це колись зробив Мойсей, а потім Єремія, як і поспішити за Його голосом, як зробив це Аарон і Ісаія, але лише нехай цей відклад і готовність будуть проявом побожності в залежності від того, чим ми керуємось — власною слабістю або міццю Того, Який нас кличе.

Цей святий день приніс мені свячення, в цей святий день я на коротко відійшов, щоб порадитись сам із собою і знову на це свято повертаюся, приводячи гарний день Пасхи як помічника в моїх боязнях і слабостях. Нехай Той, Який тепер Воскрес із мертвих, і мене відновить духом і одягне в нового чоловіка. І для нового творіння, тобто для новороджених в Бозі, нехай мене установить як доброго керівника і вчителя, який радо помирає з Христом, але разом з Ним і встає із мертвих.

Вчора ми вбивали жертву і помазали ми двері, але Єгипед оплакував першородних. Нас обійшов ангел смерті, бо ця ознака була для нього страшна і викликала респект, а нас охороняла свята кров агнеця. Тепер у чистоті ми залишили Єгипед, нещадного владаря Фараона і суворих наглядачів. Ми були визволені з болота і з виробництва цегли. Ніхто нам не може перешкоджати святкувати День сходу на честь Господа Бога нашого. І будемо його святкувати не вживанням старого квасу гріха і

виверглості, але вживанням хліба чистоти і правди. Ми залишимо також єгипедський квас гріха.

Вчора я дав себе розп'яти разом з Христом, нині разом з Ним мені відкривається слава, вчора я дав себе разом з Ним убитися, нині знову повертаюся до життя. Вчора я вступив з Ним у гріб, нині з Ним встаю із мертвих.

Отже, принесім дари Тому, Який через нас піддався мукам і задля нас встав із мертвих. Ви, може, думаєте, що я говорю про злато і срібло чи, може, про блискучі дорогі камені. Все це матеріальне, походить із землі і залишається на ній, а їх більшу частину мають в руках люди погані, раби земного багатства і князі цього світу. Замість того принесім як дар самі себе, той найцінніший і наймиліший скарб Божий. Віддаймо Йому душу, яка є створена по Його образу, оцінім самі себе, віддаймо славу Богу, засвоймо міць Христової тайни і нехай нам буде ясно, чому Христос помер.

Будьмо подібними Христу, бо і Христос стався подібним нам. Станьмо посередництвом Нього богами, бо Він через нас стався чоловіком. Він прийняв на себе те, що гірше, щоб дати нам те, що є ліпше. Стався бідним, щоб ми були збагачені Його бідністю. Стався Він слугою, щоб ми були вільними. Зступив униз, щоб узяти нас уверх. Він дозволив, щоб Його спокушали, щоб ми перемогли. Зазнав Він приниження, щоб ми стали прославленими: помер, щоб нас зберегти; вийшов на небо, щоб привести до себе тих, які є на землі, бо переміг їх гріх. Нехай кожен дасть все, нехай все як дар принесе Тому, Який Сам Себе пожертвував за нас. Однак найбільшою жертвою буде вступ у тайну, тобто засвоєння тих властивостей, якими визначався Він сам, коли через нас прийняв наші властивості.

Я приношу вам у дар, як видите, пастиря, оскільки це миле Доброму Пастирю, і вимагає це для вас як Його підданих. Він же віддав своє життя за своїх вірників. Він сам вам віддає у виді не одного пастиря, але навіть двох . . .

Від кам'яного храму приводить храм живий. Цей останній у порівнянні з прекрасною і небесною святинею є скромним і невеликим, але для Нього дуже цінним, бо побудований він з великим намаганням, але, можна сказати, що гідним цього намагання, адже Він вам дає все, що має. Поважаймо красу духа, але скоріше любов отца до дітей. Христос дає вам його старання, мою слабість, цю святиню, архісвященика, спадкоємця, проповідування слова, за яким ви прагнете. І не будуть це вправи без змісту, які розринаються у повітрі і дійдуть лише до вух (але не до серця), але будуть такі, які Дух Святий виписує і вирізує

на кам'яних таблицях або в серці. Не можна виписувати їх лише поверхово, щоб були скоро змазані, але, навпаки, треба їх вписати глибоко не чорнилом, але Божою благодаттю.

І цей новий, сивий Авраам, патріарх, шанований муж, втілення кожного добра, зразок чистоти, священича досконалість, приносить вам як дар єдиного сина, приносить його тепер Господеві як добровільну жертву, зроджену через завіт. Вашим даром для Бога і для мене буде те, що ви дасте себе добре вести. Я буду вас водити по зелених луках і коло освіжуючих вод. Ви добре пізнаєте свого духовного пастиря і він пізнає вас. За його пастирським голосом, який кличе вас до свободи, перейдете через Божу браму. Не підете за чужим, який перескакує огорожу, як злодій і розбійник. Ви не будете слухати чужий голос, який підкрадається до вас і відводить від правди, розпорошує овечки по горах, пустинях і скалах і по Богом облишених місцях. Цей голос може вас відвести від здорової віри, це значить від віри в Отца, Сина і Духа Святого, від віри в єдине Божество і одну міць. Вірні овечки усе слухали Божий голос, і я бажав би собі, щоб так зробили і мої. Чужий голос приманливими словами і вбивчими поступами відганяє вірників, відводить їх від правдивого і найвищого Пастиря. Потрібно, щоб ми всі, священики і вірники, далеко обходили цей чужий голос як нездорову і смертоносну пашу і вели вас. Завдяки тому всі будемо вже тут на землі творити єдність, а також у вічному одпочинку во Христу. Нехай же буде Йому слава і сила навіки. Амінь.

ВОИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

Воистину Христос Воскрес,
Радостный день! Вчера и днесь,
Завтра и цилу седмицу
Славим и Богородицу.
Писни радости несутся
В храмах, в домах спиваются,
Ангел вопия . . . Свитися,
Люди, міре, радуйтеся.
Радуйтеся! Христос Воскрес!
В міри самый большой прогресс!
Бессомненно — Бог — Существо,
Свое показал естество!
Мы аж до Вознесения
Прекрасны церкви пения
Велегласно их спиваме,
Воскресшаго — Вознесшаго
С радостию величаме.

о. А. Э. Подгаецкий.

Св. Юрій — великомученик, переможець

В часі пробудження природи, коли християнські душі прославляють і тішаться на світле Воскресеніє Христа, Церква закликає нас прославляти свято і пам'ять св. великомученика Юрія. Його життя, діяння і мученицька смерть поєднані з періодом владарювання імператора Діоклеціана. Цей муж був на чолі Римської імперії в 284—305 рр. Перші роки його владарювання для християн були порівняно сприятливими. Самотній імператор і хоч був прихильником многобожества і язичества, був толерантним до християнської Церкви. Цей релятивно спокійний період християнство використало для поширення свого впливу й авторитету, як засвідчує Пліній молодший, «між всіма станами і статями». Політико-філософськими махінаціями людей, ворожих щодо християнства, це положення було поставлене на антисуспільну позицію, що мало за наслідок нову хвилю нещадного переслідування. Способи мучення і тиранії в той час такі були круті, що многі мученики того часу одержали в Церкві назву мексаломартирес — великомученик. Одним з них був і св. Юрій — переможець.

Він був молодою людиною, яка з рядового солдата Римської імперії виросла аж до члена імперської сторожі. Отже, він опинився поблизу імператора і за своїми здібностями мав можливість здобути добре положення і будувати для себе майбутнє. Однак своїм поступом він показав нам, що не мріє про наземне життя і що своє майбутнє базував на іншому щасті — підготовки для життя вічного. Після кончини батьків, успадкував порівняно велике багатство і маєток, однак зумів перемогти над пустотою наземного блага, і це успадковане багатство він роздав між бідними і знедоленими. Цей факт вказує на те, що дух християнства пронизав цілу його душу. Це була перша перемога, яку здобув сам над собою і перемогою над наземним багатством. Свою слухняність до християнської Церкви починає проявляти якраз в часі найнещаднішому щодо християн і його прихильників. В цілій Малій Азії горять християнські храми, паляться св. книги, масово гаснуть життя християн, мученицьки помирають цілі групи людей, і по сто разом. За одинокий місяць в Малій Азії було замучено близько 15 тисяч християн. В'язниці були переповнені, і тут в цих умовах, в такій ситуації проявляється св. Юрій як справжній і відданий християнин, який іде слідом свого Учителя — Христа. Він допомагає терплячим співбратам, і коли це можливе, — тайно пропускає на свободу ув'язнених. Однак таке його поводження не було затаєне. Імператор, вважаючи це ділом молодечої нерозумності, призначає Юрія начальником своєї сторожі, гадаючи при цьому, що тим самим відверне його увагу від терплячих християн. Але ані цей крок імператора, ні високе місце не звели Юрія з обраної дороги. Він і далі виступає палким прихильником і відданим послідовником Христа, доказуючи і застосовуючи в житті Його ідеї. З начальника імператорської сторожі прямо на імператорському дворі стає гарячий прихильник правди і чистоти віри. Однозначно і категорично виступає проти поклонства мертвим ідолам язичеських вірувань. Імператор Діоклеціан з метою зберегти життя Юрія обіцяє йому різні нагороди і честі, але св. Юрій і тепер перемагає над звабливими приманками і спокусою, відчуваючись і проголошуючись вояком Христа. Діоклеціан приступив до твердішого кроку щодо Юрія, оскільки той відверто звинувачує імператора з ідолопоклонства. За це св. Юрія мучать на залізних колесах, його тіло розривають залізними гаками, на його груди кладуть тяжкий камінь, але його віра сильніша за фізичні муки. Видячи незламну віру Юрія, Діоклеціан приказав кинути в огонь, щоб покінчити з ним. Однак св. Юрій чудесним способом виходить з вогню без поранення. Тому його кидають у в'язницю, де чекав на свою смерть. Тут у в'язничних мурах своєму слугові являється Христос і наповнює слова: «...А хто любить Мене, то полюбить його Мій Отец, і Я полюблю Його, і об'явлюсь йому Сам» (Іоан 14, 21). Многі з тих, які слідкували за муками і відданістю Юрія, зокрема за чудесами, які відбувалися у зв'язку з мученням св. Юрія, переконувалися, що той, Якого Юрій так сміливо захищає і проповідує, перебуває з ним невидимо. Одною з таких була й імператорка Александра, яка, видячи мученичий кінець Юрія, публічно зголосилась до прихильників християнства. Св. великомученик Юрій мученичу смерть прийняв, будучи стятий мечем в 303 році в Нікомедії.

Християнський світ вшановує пам'ять св. Юрія. Христова Церква прославляє цього захисника правди і чистоти такими словами: «... од діаволскія лесті оладенівшую землю добрі ділал єси, терновоє служеніє іскоренив ідолскоє, православія віри лозу насадил єси, тімже точиши ісціленія во всей вселенній вірним...» (Стих. на Госп. воззвах).

Ми пригадуємо собі пам'ять великомученика, який служить і нам яскравим зразком. І для християн нинішнього часу необхідно бути людиною простою, люблячою чистоту як тілесну, так і духовну, бути жертвенним у вірі і міцним у протистоянні з спокусою. Св. великомученик Юрій своїм життям доказав нам, як безстрашно треба йти за Христом, якщо мріємо бачити Христа. Він показав нам, що дорога за Христом — дуже тяжка, але не неможлива, що за мрію видіти Христа, бути при Ньому треба жертвувати все.

Цьому святому засвячено много наших храмів, міст і сіл. Тому ви, які опинились під захистом небесного охоронця св. Юрія, але і всі останні вірні слуги Христа, спираючи свою мисль в молитвах, просім св. великомученика Юрія: «...угодниче Христов і заступниче теплій, непрестай моляся о рабіх Твоїх».

Іоан Глиганич

Резолюція про Азію

КОМІТЕТ ПО ПРОДОВЖЕННЮ ПРАЦІ ХМК, АЙСЕНАХ, 13—17 ЖОВТНЯ 1980 Р.

Азія, яка належить до найбільш заселених континентів світу, є одночасно і найбіднішим континентом. Це випливає із її культурної спадщини або з нестачі природніх ресурсів. Це пов'язане з її економічним розвитком. Тягар колоніалізму в минулому, як і західній імперіалізм в сучасному, кинули цей континент у біду і відсталість розвитку.

Правдою є, що майже всім азійським народам вдалося здобути формальну політичну незалежність, але її економічна відсталість позбавила її користатись плодами цієї незалежності. Західні імперіалістичні країни кинули азійські країни у військові пакти і панують над ними під виглядом економічної допомоги (імпортні обмеження, залежність від позик Всесвітнього банку і Міжнародного грошевого фонду). Неоколоніалізм допоміг встановити лялькові диктатури і веде до дестабілізації прогресивних режимів в Азії.

Нинішня азійська соціально-політична ситуація виражає погіршений рівень життя широких верств населення в більшості цих країн. Це результат співробітництва домашньої еліти з наднаціональними корпораціями, що веде до економічної експлуатації і підтримки реакційних урядів за допомоги воєнної сили і тривалого порушування демократичних прав народів.

Християнська Мирна Конференція проголошує свою солідарність з усіма силами в Азії, які виступили за незалежність і розвиток. Знову підтверджуємо свою солідарність, яка нас возз'єднала вже в попередніх роках, з народами Індокитаю. У світлі цього, що вже було сказане, ми прийняли таке ставлення:

1. Підтримуємо пропозиції Соціалістичної Республіки В'єтнам Китайській Народній Республіці на рішення прикордонних конфліктів і на встановлення нормальних взаємовідносин.

2. Підтримуємо вимогу Камбоджської Народної Республіки, щоб їй було признане право легітимне народу Камбоджі в Об'єднаних Націях і в різних міжнародних організаціях.

3. ХМК мусить признати потреби влади Лаосу і народу цієї країни на захист її незалежності і суверенітету. Підтримуємо пропозиції міністрів закордонних справ Лаосу, Камбоджі і В'єтнаму від 18 липня 1980 р. на підтримку миру і стабільності в Південно-Східній Азії.

4. ХМК знову висловлює свою підтримку повторному возз'єднанню Кореї на трьох принципах незалежності, мирного возз'єднання і національної єдності, які були формульовані 4 липня 1972 р. Спільним проголошенням Півночі і Півдня і ухвалені Північною і Південною Кореєю.

5. Ми протестуємо проти порушення основних прав південнокорейського народу, проти масакрів, вбивства і свавільного ув'язнення. Закликаємо уряд Південної Кореї, щоб анулював несправедливий вирок смерті над Кім Дае Юнгом і щоб визволила ув'язнених демократів, серед яких є і християни.

6. Протестуємо проти імперіалістичної діяльності, спрямованої на мілітаризацію Індійського океану, особливо проти оснащення американських військових баз ядерною зброєю. Підтримуємо вимогу про скликання всесвітньої конференції ООН про перетворення Індійського океану в зону миру, яка мала б відбуватися в 1981 році у Срі Ланці.

7. Ми признаємо, що підживлення японського мілітаризму стає небезпечною тенденцією в області Тихого океану. Переговори між США і японським урядом спрямовані на підвищення японських воєнних витрат на 1 % загального народного доходу. Японія — одинока країна світу, яка зазнала на власній шкірі атомну катастрофу і прожила масове вбивство в Хіросімі і Нагасакі в 1945 р. Ми свідомі того, що ядерна війна є абсолютним злом, Японія перед цілим світом урочисто проголосила, що ніколи не відновить свою військову силу. Це також наведено у 9 статті японської конституції. Тривати на цій конституційній засаді буде найкращим внеском у справу зміцнення миру в області Тихого океану.

8. В недавніх місяцях в ХМК була обговорена складність ситуації в Афганістані. Комітет по продовженню праці ХМК виразив свою згоду з тим, що

а) признаємо потребу і підтримуємо національну революцію за демократизацію і соціальну справедливість афганського суспільства

б) політичне рішення афганістанської проблеми мусить бути досягнено переговорами на основі міжнародних угод і запорук.

На Азійському континенті існує много світових релігій з мільйонами віруючих. Тому жодне політичне рішення в цій області не може бути здійснене без взяття до уваги моральних і релігійних факторів. ХМК у своїй діяльності в Азії особливу увагу присвячує співпраці різних релігій за мир і справедливість, за розвиток континентів, визволення від експлуатації і гніту.

ХМК закликає всі церкви, християн і миролюбних людей цілого світу до солідарності з народами Азії, які переносять насилля і неоколоніальну експлуатацію. ХМК переконана в тому, що засади Бандунзької конференції з 1955 р., що вели до заснування руху неангажованих, мають таке ж значення для Азії, як Заключний акт про безпеку і співпрацю в Європі. Ці принципи охоплюють утворення справжніх передумов для миру і безпеки, збереження суверенітету і територіальної цілісності, виключення насилля з відносин між країнами і признання невтручання у внутрішні справи інших країн.

Особа православного священика

Православна Церква від давна привертала велику увагу особі священика, слуги Церкви Христової, його властивостям. Пастирська служба визначена в богословській дисципліні, названій пастирським богослов'ям. Вона вказує, що від кандидатів на будь-який ступінь священства вимагаються, крім богословської освіти, певні фізичні, духовні і моральні задатки, які не перешкоджали би прийняттю в духовний стан. Священне Писаніє визначає єпископам Церкви Христової, щоб були обережні при підборі кандидатів на священство. Св. апостол Павло радить своєму учневі Тимофею: «Не рукополагай скоро нікого, і не приставай до чужих гріхів» (1 Тим. 5, 22), а ця рада св. апостола пізніше стала правилом для архіпастирів під час рукополагання, тобто в часі висвячування нових священиків.

Які ф і з и ч н і властивості вимагаються від кандидата на священство? Старозавітня Церква до цього питання звертала позачергову й особливу увагу. 21 часть III книги Мойсея перераховує

цілий ряд фізичних перешкод, які перешкоджають левитянам приступати до богослуження, щоб «не посквернили святиню Бога свого». За духом і правилом святих апостолів фізичні недостатки «не посквернюють святиню Бога», якщо при них священик може виконувати всі свої обов'язки. Це стверджує 77 правило св. апостолів, в якому сказано: «Єпископ нехай не є глухим чи сліпим (це, зрозуміло, торкається також священика або диякона), а також щоб не був посквернений, але щоб не було перешкод в службах церковних». Звідси виходить практика не допускати до священичої служби хворих на епілепцію, людей з наказливою хворобою або душевно хворих. Важливим є і вік кандидатів. В Старому Завіті в ряди левитів вступали тридцятирічні чоловіки. Так само в Новозавітній Церкві дуже довго зберігалося правило про цей вік для священиків згідно з тим, що і сам Ісус Христос був похрещений в 30 роках і тоді почав учити. Про це говорить і правило церковного Собору. Для дияконів визначався вік 25 років. Однак пізніше цей звичай не був такий строгий і кандидатами на священство могли бути за рішенням помісних церков і мужі молодші 30 років.

В сучасний період в декотрих церквах евангелицьких чи в споріднених з ними (наприклад, в Англіканській у декотрих областях) появляються у функціях священичих жінки. Православна Церква таке не допускає, оскільки така служба жінок не була ні в Старозавітній Церкві, ні Ісус Христос нічого подібного не визначив, але покликав на службу олтарю виключно мужів. Отже, новозавітнє священство має чоловічий характер. Однак це зовсім не означає, що жінка не може застосуватись в християнській Церкві. Навпаки, служба жінок від самого початку існування Церкви мала дуже широке застосування, існували різні служби жінок, навіть і служба дияконок і пресвитерок, однак ці дияконки або пресвитерки помагали священикам, в іншому разі дияконам — мужам, нормально висвяченим, в їх служінні там, де це вимагали умови, наприклад, під час хрещення, миропомазанні і олієпомазанні жінок, при нічних спільних молитвах жінок і т. п. Однак ці служби не були самостійні. Жінки знайшли застосування також у вихованні, в соціальній роботі і т. п. Церква вдячить жінкам за їх активну працю в ділі Христової Церкви і кладе жінкам за зразок найкращий приклад служіння Пресвятої Богородиці Діви Марії, Матері Ісуса Христа, і многих жінок — помічниць самого нашого Спасителя (жінок мироносиць) і первохристиянських дияконок, як і велику кількість святих Церкви, побожних і трудолюбивих монахинь і т. п. Тим самим, що жінка не висвячується на священство, Православна Церква

в жодному разі не хоче знецінювати ціну жінки, але виходячи з рішення самого Ісуса Христа, Який безперечно правильно визначив окремі функції в Церкві, залишається вірною цьому первісному порядку.

Визначаючи душевні властивості кандидатів на священство, Православна Церква, дбаючи на різноманітність обов'язків священика і відмінні умови, в яких проходить їх служба, вимагає від нього значні, справді всебічні знання, щоб він завжди був на висоті своїх завдань і щоб кожному, хто попитає відповідь, зміг добре відповісти (див. 1 послання св. Петра 3, 15). Так само св. апостол Павло у посланні своєму учневі Тимофею накреслює образ церковного пастиря і підкреслює при цьому і дійсність, щоб священик Христа був зразком «у слові» для віруючих (1 Тим. 4, 12). Священик в смислі своєї всебічної освіти мусить бути не лише сам на висоті сучасного високоосвіченого суспільства, але й ще вище. Зрозуміло, не йдеться тут про спеціальну освіту, але про загальний кругозор про світ і його проблеми і передусім та особливо в області освіти і мудрості духовної. Священик мусить знати людське серце і його болі, має бути чутливим до болю і радості віруючих, які будуть звертатись до нього, мусить бути і добрим учителем віри та морального життя. Лише в таких умовах священик здобуде здатність учити тих, які були повірені йому для духовної опіки і для духовного виховання. Лише такий священик захопить байдужих і погано мислячих і буде укріпляти хитких у вірі. Виховувати в цьому дусі священика мусить духовна школа, а поза школою кожен священик мусить бути, щоправда, постійним поширювачем своїх знань самоосвітою, читанням Священного Писанія і книг святих отців та вчителів Церкви, щоб був здатний словом повчити віруючих про спасіння вірою (2 Тим. 3, 15). Наша Церква вдячить Богу і порозумінню нашого суспільства, що має можливість виховувати своїх священиків в самостійному богословському факультеті у Пряшеві. Школа дає добрі основи і орієнтацію для майбутніх священиків як в галузі богословській, що зрозуміло, так і в галузі суспільних знань і т. п. Від Церкви факультет очікує, що її працівники, передусім священики, глядають нових натхнених кандидатів для такої науки і для служби Богу і народу, що молодих людей поінформують про таку можливість навчатись в цьому навчальному закладі. Священик на приході поширює свій духовний кругозор православного священика і тим, що читає домашню і закордонну літературу (богословську і церковну, а також художню творчість та фахові видання), бо лише такий освічений і всебічно інформований священик потрібний в наш час. Крім того, наш факультет

не забуває про священиків, які працюють на приходах і рішають часто складні проблеми і допомагає їх дальшому росту освіти й інформованості тим, що влаштовує для них різні пастирські і мирні семінари і цикли постградуального навчання. Поширювати свої знання для ніякого нашого громадянина не є ганьба, але обов'язок, радість і честь, якщо хоче бути на висоті завдань, які приносить життя.

Фізичні і душевні властивості недостатні для священика. Він мусить бути зразком і з боку морального. Св. апостол Павло в посланні Тимофею говорив так: «будь зразком для вірних у слові, у житті, у любові, у дусі, у вірі, у чистоті. Поки прийду я, пильнуй читання, нагадування та науки. Не занедбуй благодатного дара в собі, що був даний тобі за пророцтвом із покладенням рук пресвітерів». Що означає бути віруючим зразком у житті? Це означає, що священик Христової Церкви має завжди ясно розуміти своє місце в житті. Має тримати себе в достойності свого покликання. Це означає бути ласкавим і коректним щодо людей, це значить, що має бути в стосунку з кожним уважним, терпеливим і до тих, які відносно нього поводяться злісно і неласкаво. Має бути чесним до кожного, отже і до нечесних, шанобливим до всіх, зокрема до старших, готовим помогти їм, не сміє принижувати спільника або товариство, в якому опинився. Передусім має служити прикладом у любові, у міцній і незламній вірі, яка возз'єднує віруючих і здобуває авторитет і пошану й до людей іншого світогляду. В суспільних зносинах священик Православної Церкви має завжди розуміти потреби середовища, в якому живе і якому він готовий помагати. Священик має бути завжди моральним авторитетом і непохитним характером.

На ці риси характеру у священиків вказує і св. апостол Петро. Він говорить: «Пасіть стадо Боже, що у вас, наглядайте не з примусу, але добровільно по-Божому, не для брудної наживи, а ревно, не пануйте над спадком Божим, але будьте для стада за взір. А коли Архіпастир з'явиться, то одержите ви нев'янучого вінка слави» (1 Петр. 5, 2-4). Такій діяльності православному священику помагає і його родина. Церква не збавила священика подружнього життя, бо знає, що дружина, якщо розуміє послання свого мужа, уміє стати йому добрим оплотом і його свідомістю. Священне Писаніє наводить, що і декотрі апостоли були жонатими — і св. Петро — і жінки їх супроводили в їх службі. Подружжя — це тайна любові і взаємодопомоги на дорозі спасіння. Правда, тим більша відповідальність священика за нормальне і зразкове життя своєї сім'ї і передусім за виховання

дітей. Церква регулює і цю галузь слуг олтара мудрими правилами. Не можна робити священичу службу, якщо священик мав би дві жінки або якби оженився з рідною (Апост. прав. 17 і 19) або з вдовицею або з нечестивою жінкою (Ап. прав. 18). Послідовна подружня вірність є передумовою священичої служби, яка має до такого самого морального життя вести і віруючих.

Такими мають бути фізичні, духовні і моральні властивості слугів Церкви, щоб діло Боже розросталось і проквітало на землі.

З радістю чекаю листа

Читаючи Священне Писаніє Нового Завіту, ми, може, ані не усвідомлюємо собі, що дві треті всіх новозавітніх книг творять послання. Так, послання, написані святими апостолами і адресовані або відомим церквам (Рим, Коринт, Солунь, Ефес, Колос, Филипи), або особам (наприклад, св. Павла Тимофею, Титу, Филимону). Є, правда, і послання загальні, тобто такі, які написали святі апостоли у всі церковні області чи адресували їх всім християнам. Отже — послання. Як же радується мати на лист від свого далекого сина! Як тішиться і з яким напруженням чекає приятель, приятелька листа від свого милого! З яким напруженням ми часто читаємо листи, з якою любов'ю відкриваємо їх, як вони нас вміють порадувати. Це саме відчували первісні християни, одержавши послання від апостола Павла або від інших апостолів. Вони читали ці послання з пошаною, позичали їх між собою, переписували їх. Вони були дорогими для них, були для них дорогоцінним скарбом, що апостол думає про них і про цілу Церкву, керує їх здалини і веде їх до добра і спасіння. І справді не усі послання були лиш радісні. Наприклад, св. Павло умів сказати в посланні коринтянам і терпку правду і строге попередження. І все ж вони сприймали і такі нагадування і попередження з любов'ю.

Але тепер зупинімся над собою. І нам, властиво, адресовані ці апостольські послання. Вони написані і для нас. І нас вони мають вчити і радувати. Церква від першопочатків апостольських йшла природньою дорогою, виходила з потреб вірників, а тому апостольські послання читалися при богослуженнях, а зокрема на св. Літургії. І скажімо собі щиро: як приймаємо ці слова апостольського попереджування і повчання у вірі? Чи очікуємо апостольське послання з такою нетерпеливістю, з якою чекаємо листи цілком світські, родинні, приятельські? Чи приймаємо слова тих, які є наставниками нашими у вірі — святих апостолів?

Часто ми свідками того, як в наших храмах апостольські послання читаються неуважно, незрозуміло, не кожен намагається зрозуміти кожне слово Боже, підхоплене в цих посланнях. Брати кантори, чи усвідомлюєте ви собі, яка відповідальність спочиває на вас, якщо вже ви читаєте нам віруючим послання апостолів? Отці духовні, чи усвідомлюєте собі, що, і ви несете відповідальність перед Богом не лише за власне проповідування слова Божого, за зрозуміле читання св. Євангелія і добру проповідь, але і за те, як у вашому храмі читається послання апостолів, теж слово Боже, призначене для повчання і духовного зростання віруючих? І чи проповідуєте ви часом на основі цих апостольських послань, які призначені також всім віруючим? — Ці питання зовсім не зайві, навпаки, вони дуже потрібні. Адже всі ми відповідальні один за одного. Тож і ми мали б робити так, як сказано у посланні до євреїв — робити це з радістю, а не зітхаючи.

Життєвий ювілей

19 лютого 1981 року п'ятдесят років життя дожився о. прот. Юрій ЛОВИЧ, настоятель православного приходу у Фалкушовцях Михалівського округу.

Наш ювіляр народився 19 лютого 1931 р. у Уличі Гуменського округу. Освіту здобув у Пряшеві, тут же закінчив і Православний богословський факультет. В сан священика був висвячений 19 вересня 1954 р. в Михалівцях Преосвященнішим владикою Мефодієм (Миллим), тодішнім єпископом Михалівським. Служив у Лукові Бардіївського округу, Койшові Списьконововеського округу, а з 1968 року служить у Фалкушовцях Михалівського округу, здобувши серед вірників велику повагу і любов за утримання і консолідацію православного приходу. Ювіляр добре відомий вірникам як в Михалівській єпархії, так і в Пряшівській єпархії, де часто служить на Великодні свята і в часі Різдва за старим стилем.

27 років священичої роботи принесло йому багатий досвід. Завдяки його самовідданості у Фалкушовцях було побудовано новий фарський будинок, запроваджено отоплення в храмі, ремонт і електричне автоматичне дзвоніння. За таку успішну роботу його кілька разів було нагороджено.

Радість з приводу ювілею священика пригадали вірники разом з о. ювілярем у неділю, 15 лютого ц. р., коли на торжественній св. Літургії взяли участь і о. прот. Іоан Хома, директор ЄР в Михалівцях, і о. прот. Михайло Федич, настоятель православного приходу в Марковцях, а також вірники з околиці. По св. Євангелію проповідував прот. Федич. На кінець св. Літургії ювіляра поздоровив прот. Хома, який одночасно передав вітання від Преосвященнішого владики Никанора і пожелав міцного здоров'я, успіхів в дальшій роботі. Ювіляра вітали діти з квітами в руках і читали вітальні віршики. Від імені кураторів ювіляра вітав голова кураторів бр. Грубий. За вітання дякував о. Федич.

Нашому ювіляру бажаємо до дальших років міцного здоров'я, успіхів і Божого благословіння.

На многая літа!

прот. І. Хома.

Був я на свадьбі

Запросили мене на свадьбу. Нове подружжя перед представником держави склало присягу і підтвердило її своїм підписом. Подружжя все ж таки є угодою, яку заключають два партнери добровільно і радісно — і на все життя. В цей час і думають про це, вони твердо про це пересвідчені . . .

Тепер стоїмо ми в храмі Божому. Поблизу іконостасу перед Богом, перед священиком і вірниками, перед Божою Церквою. І це присяга й одночасно благословіння невід'ємної любові, яка виринає з Божого джерела. Бог — це Любов і все, що з любові виходить і спрямоване до любові, тобто несе Божественні риси. Подружжя — це спільна дорога життям. Яка мета цього життя? Християнин знає, що це спасіння в Бозі. Подружжя на цьому шляху має собі помагати. Це головна мета їх зв'язку. Любов — це поміч, любов — це жертва для іншого, якого любимо.

Які прекрасні молитви нашого весільного обряду! Слова весільні нагадують нам Створителя і творіння — Бог створив світ через любов до нас, бо Він любить нас і хоче, щоб ми перебували в одній блаженності, в Його щасті. Це Він вклав у вінок першим людям, першому подружжю. Він поєднав їх — мужа і жінку — щоб були разом з Ним навічно . . . Бог позначив все. Цей порядок світу і подружнього співжиття встановлені Богом. Хто грішить проти цього, той тяжко згрішив. Так, ми чуємо в храмі, що Бог створив мужа і жінку за Своєю подобією — вони вже не двоє, але одне тіло і одна душа — одне життя, з якого має зродитись нове життя — дитина, продовжувач любові . . . Апостол Павло нагадує, що поєднання мужа і жінки є великою тайною, подібною до єднання Ісуса Христа з Його Церквою — поєднання любові і жертви.

Подружжя передається в цей момент під Божий захист. Приймають вони благословіння згідно з Священним Писанієм, таке благословіння, яке приймають святі мужі і жінки в Старому Завіті. Нарешті Церква нагадає їм, щоб не забували на своїх батьків, які виховали їх. Пошана до батьків укріпляє фундамент будівлі. Це все є закликом до вірності — будьте вірними, якими були і старозавітні святі мужі і жони вірні Богу, Церкві Православній, вірні один одному. Якщо людина не є вірною в одному, то як же вона може бути вірною в іншому? Наші предки все це знали, а тому вірність Богу і прабатьківській, Апостольській Церкві були на одному з перших місць. — Дружина нехай шанує свого чоловіка. Це не страх чи боязнь перед мужом, як якимось «паном» жінки, деспотою дома, але страх Божий, що велика різниця. Страх Божий — це пошана любові,

але не страх. Страх Божий — це свобода і радість, а тому й щастя.

Головним змістом молитв і прошеній Церкви за молоде подружжя є благословіння Боже в Св. Трійці — Отец, Син і Дух Святий нехай дадуть їм постійність віри, любові, нехай їх благословить і нагородять дітьми, в яких би діждалися радості. Нехай дасться їм сила розуму, чуття і волі до добра, щоб знали добре і чесно виховувати своїх дітей.

Я був на свадьбі... Все це пролетіло моїм мозком, і мене радувало, що священик так гарно, ясно і зрозуміло читав ці глибокі молитви Церкви, що вони глибоко западали в душу не лише тих молодих, які стояли перед Богом, але і в серця нас усіх. І таким чином останні Многая літ — благая літ — прозвучали справді так радісно і від усієї душі, бо це виражало нашу подяку за все, що нам нагадувалось і що ми знову в серці порозуміли.

Із світу

● *В листопаді минулого року в Авіньоні (Франція) відбувся Конгрес православних в Західній Європі. У конгресі взяло участь 700 делегатів, які виступали від імені 800 тисяч православних прихожан. Конгрес проходив під назвою: «Во Христу і в Дусі Святому перетворити життя». На конгресі виступали передові православні богослови, як, наприклад, П. Нелас з Афін, Олівер Клеман з Парижа, архімандрит Калістос Вер з Англії, професор в Оксфорді, прот. Борис Бобринской, професор богослов'я в Парижі. Учасники конгресу задумувались над «іконічним» характером людини, над характером Церкви, як справжнього тіла Христа. Говорилось також про тривалу вартість людського тіла і про мету людського прагнення, яким є Бог. Конгрес привітали многі православні єпископи. Особисто на ньому брали участь такі єпископи: митр. Мелетій з Парижа, митр. Николай з Баната (Румунія), єпископ Роман з Ніци. Один з делегатів сказав: «Ми прийшли на конгрес не лише тому, щоб демонструвати свою єдність, але і тому, щоб засвідчувати про живу Церкву. Православна Церква в Західній Європі перестає бути церквою переселенської еміграції, вона тепер жива, помісна, Церква на тому місці, де її встановив Бог».*

«Гласник», 1/81.

● *Архієпископ Михаил (Воскресенський), пояснюючи слова: «Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім» (Рим. 6, 23), сказав: «Цими словами кінчається апостол 4 неділі по Сошествії Духа Святого. Після того, як ми визволилися від гріха посередництвом слухняності Богу, а саме щиро і від серця, одержуємо від Бога не нагороду, але дар. У цьому смисл цих повчальних слів апостола Павла. Замість служити гріху, наслідком якого є смерть, всі ми запрошені до життя за духом, щоб ми поступово ставали слугами Божими, слугами справедливості. Віра возз'єднує душу віруючого з Христом за словами пророка: «І заручуся з тобою вірністю, і ти пізнаєш Господа» (Ос. 2, 22), — говорить св. Тихон Задонський. А Єфрем Сирин радить нам так: «Нехай серце моє є, як добра земля, для Тебе, яка приймає добре сім'я, а доброта твоя нехай оросить мене росою вічного життя». Визволення від гріха приносить урожай святості і завершується життям вічним.*

«ЖМП», 11/1980.

● *Святійший Патріарх Царградський Димитріос у своєму різдвяному посланні згадує 1 600-річчя II Вселенського Собору, який відбувався в Царграді у 381 р. На цьому Соборі був підтверджений документ першої частини Символу віри, який був розпрацьований на I Вселенському Соборі в Нікеї в 325 р. Другий Вселенський Собор закінчив Символ віри, який тепер називається Нікео-царградським символом віри. Далі, Патріарх вказує на той факт, що це догма про св. Трійцю, що це було рішення Вселенського Собору як найвищого авторитету Церкви, а тому є і обов'язковим для всієї Церкви. Нині цей Символ віри може бути основою єдності Сходу і Заходу, правда, без Філіокве, що є пізнішим і безправним додатком. Патріарх Димитріос звертається на всіх християн, щоб Символ віри якраз тепер стався возз'єднуючим фактором і основою майбутньої єдності Церкви і християнського світу.*

«Православлє», 334/1981.

● *Наприкінці 1980 року був скликаний Собор Антіохійської Церкви в Дамаску. Були обговорені декотрі важливі питання життя цієї Церкви. Було вирішено про те, що християнське вінчання несе сакраментальний характер і за цим треба до цього й приступати, також було обговорено питання сентиментального розуміння «інтеркомунії» і шкідливість прозелітизму. Говорилось також про фінансові труднощі, тому було постановлено, що буде створена одна синодальна каса, з якої буде фінансуватись місійна діяльність Антіохійської Церкви і за потребою з цієї каси будуть нагороджуватись і священики. Священик має бути прикладом, сам себе має давати до послуг Церкви і не має бути особою, яка лише вимагає від Церкви, але сам Церкві нічого не*

дає. Священик не є урядовцем, що лише приймає, але слугою за зразком апостолів і Первісної Церкви.

«Православлє», 344/1981.

● *Тімішоарський митрополит Николай (Румунія) в церковній румунській пресі (Романієн ортодокс Черч ньюс, 2/80) висловив ставлення до проблем діаспори. Він вказав, що прародавні віруючі греки, румуни, росіяни, серби, болгари та інші живуть в США. Там вони організовані в своїх єпархіях і мають встановлені зв'язки з своєю Матір'ю-Церквою. Але ці народи асимілюються, а тому, як нам відомо, створилася Американська Православна Церква вже як автокефальна (самостійна), згідно з посланням Галатам 3,28: «Нема юдея, ні грека». Православна Церква признає історичні і національні специфіки і не є проти їх етнічної діяльності. Тому ідеальним було б, щоб юрисдикційно всі православні вірники, не дивлячись на свою національність, в одному штаті могли би бути в одній автокефальній Церкві, що вже справді стає актуальним, за що взялася якраз Американська Православна Церква. Майбутній Великий Всеправославний Собор і це питання мав би вирішити. Треба вказати, що і наші віруючі з ЧССР, які виїхали в США за працею ще перед першою світовою війною, організуються в своїй Карпаторуській Православній єпархії і одна частина сталася членом вже теперішньої Американської Православної Церкви, на чолі якої є митрополит Блаженніший Феодосій.* *(А. Гн.)*

НА НАШУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКОВНУ ПРЕСУ ДАРУВАЛИ:

Катерина Завацька, Любиця — 50 Кчс, православні вірники в Великому Липнику — 300 Кчс, Православний приход у Красному Броді — 200 Кчс, Федір Коман ст., Красний Брід — 100 Кчс, Марія Мальцовська, Дрениця — 50 Кчс, Анна Шковранова, Дрениця — 20 Кчс, Марія Палаташова, Адідовце — 30 Кчс, родина Шуличова, Залужиці — 50 Кчс, православні вірники із Славковець Михалівського округу — 270 Кчс, родина Сабова, Михалівці-Мочарани — 20 Кчс, Марія Феркова, Михалівці-Мочарани — 30 Кчс, родина Хомова, Ореське — 40 Кчс, родина віруюча з Убрежа — 40 Кчс, Марія Чижмарова, Кошиці — 50 Кчс, Марія Поростовська, Конюш — 100 Кчс, вд. Кужмова, Ластомир — 50 Кчс, Олена Біндасова, Ластомир — 50 Кчс, Православний приход у Койшові — 100 Кчс, православні віруючі із Збудської Білої — 200 Кчс.

Всім тим, хто дарував на потреби нашої преси, щиро дякуємо. Прізвища дальших опублікуємо в наступному номері журналу.

З життя Пряшівської єпархії

АРХІЄРЕЙСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ

● **Преосвященніший владика Николай в лютому ц. р. служив св. Літургію у кафедральному храмі св. Олександра Невського в Пряшеві за участі пряшівського духовенства 8-го, 15-го і 22-го числа. На свято Стрітенія Господня із Симеоном проповідував о. прот. Й. Ілюк, а 22 лютого проповідував владика на тему Євангелія.** М. К.

З життя Михалівської єпархії

АРХІЄРЕЙСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ

● **У неділю, 1 лютого ц. р. Преосвященніший владика Никанор, єпископ Михалівський, служив урочисту архієрейську св. Літургію у православному кафедральному храмі Св. Духа в Михалівцях. Разом з владикою служили директор ЄР прот. Іоан Хома і настоятель кафедрального храму прот. Штефан Горкай, який проповідував на тему Євангелія.**

● **У понеділок, 2 лютого ц. р., в день свята Стрітенія Ісуса Христа Преосвященніший владика Никанор за участі духовенства служив архієрейську св. Літургію у кафедральному храмі в Михалівцях. Після св. Літургії Преосвященніший владика традиційно освятив свічки, сказав проповідь і поблагословив віруючих.**

(Й. Н.)

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! Рік зустрівся з роком, і ми вже знову радісно торжествуємо славне свято Воскресенія Христового. Желаємо Вам приємно прожити ці свята у духовному піднесенні, у радості з приводу такого свята, якого ми ніколи не можемо дочекатися. Молимося разом з Вами воскресшому Христу, щоб благословив нас всіх миром, благоденствієм. ВОІСТИНУ ВОСКРЕСЕ! Редакція.